

Ptujski tehnik

Stev. 43

Ptuj, 26. oktobra 1956

Glasilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj štev. 643-T-206 — Uredjuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Rokopisov se vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din. polletna 250 dinarjev

Letnik IX.

Kaj so pokazali polletni občni zbori kmetijskih zadrug

V zadnjem času so imele kmetijske zadruge polletne občne zbole. Na splošno lahko ugotovimo, da ti zbori niso uspeli. Večina upravnih odborov je sklical polletne občne zbole v glavnem zato, da bi formalno zadostili obveznosti, ki je zapisana v pravilih, zato je tudi razumljivo, da so bila zadružna vprašanja v poročilih kaj slabo in, lahko bi rekli, brezperspektivno obdelana. Ob takem gledanju upravnih odborov, ki so se poleg tega slabo petrudili, da bi članstvo privabilo na zbole, ni cudno, če je bila udeležba zelo pliča — okrog 30 %, nekod pa še manj. Zborovalci so poslušali v glavnem površinu poročila o poslovnih zadevah zadruge in še nekaj od odkupnih, ki pa niso razvnela skoraj nobene razprave.

Ali bi iz tega lahko zaključili, da članstvo ni zaинтересirano na uspešnem delovanju svoje zadruge? Nikakor ne! Spomnimo se samo letnih občnih zbole v letošnjem spomladi, na katerih je sodelovalo povprečno okrog 90 % članov, ki so prav živo in prenobljeno diskutirali. Pa ne

sikatero pikro na račun svojega dela in dela uslužbenec.

Nočemo trditi, da je poslovanje zadrug slabo, celo boljše je kot prejšnja leta, toda vse ni dobro in prav o tem bi se bilo treba pogovoriti.

Ali niso materialni stroški zadružnega poslovanja previšoki? V lanskem letu so vse zadruge v okraju opravile za 1.600.000.000 dinarjev prometa. Kosmatega dobička na ta promet je bilo 185.000.000 dinarjev, kar je v glavnem v redu, toda čistega dobička je bilo le 24.000.000 dinarjev. Zakaj? Zato, ker so 181 milijon dinarjev požrli materialni stroški! Kako naj 41 kmetijskih zadrug bogati svoja osnovna sredstva s 24 milijoni dinarjev. Ali res ni mogoče s smotnejšim gospodarjanjem znižati materialnih stroškov? Vprašajte članstvo, pa vam bo do marsikaj razkrili.

To se ni vse. Od pičil 24 milijon dinarjev dobička je šlo 8,5 milijonov v nepotrebne izdatke — za kritje izgub v govtinah, nekaterih obrtnih delavnicah in trgovinah, za odpise neizterljivim dolžnikom, za

Posebno vprašanje je pospeševanje kmetijske proizvodnje, predvsem mehanizacija in delovanje pospeševalnih odborov. Tudi o tem bi morali zadružniki več razpravljati in odločati.

Ni mogoče odobravati načina, kako so zadruge uporabile pičil ostank dobička iz lanskega leta. V glavnem so nakupile drobne stroje in orodje. To je napačno z dveh plati. Prvič je za zadrugo kupovanje orodja nesmiselno in nerentabilno — to naj si kipi kmet sam. Drugič pa so za nakup strojev na razpolago ugodni krediti, ki so skoraj neomejeni. Dobici pa bi bilo treba vložiti v druge investicije, za katere ni kreditov iz splošnih fondov.

Na mehanizacijo in pospeševanje kmetijske proizvodnje bodo morali upravní odbori bolj resno gledati kot doslej, saj to je njihova glavna naloga. Nihče ne more zanikati, da so tudi na

tem področju že bili doseženi lepi uspehi (ne povsod), tudi je treba priznati, da so napotki velike objektivne težave, toda nadreči bi se dalo mnogo več, če se ne bi neprosteni verali z misljijo, da nas ovira samo »nekdo od zunajs, sami pa ne zmorememo niti.

Tako so se torej letoski polletni občni zbori povečani izredili v nič in je treba pozdraviti priporočilo Okrajne zadružne zveze kmetijskim zadrugam, katere zborov še niso izvedle, in teh je ena tretjina, da naj počaka, dokler ne bodo dobro pripravljeni.

V bodoče bodo upravní odbori kmetijskih zadrug, ki so zdaj v mnogocen odvisni od »dobre volje« uslužbenec, našli oporo tudi v gospodarskih in proizvajalnih zvezah, še nadalje pa bo ostala najvažnejša in odločilna njihova lastna iniciativa in prizadetnost.

Kakor vsako leto ob dnevu mrtvih — 1. novembra — bomo tudi letos s cvetjem obsuli in obložili grobove padlih borcev, talcev in žrtev okupatorjevega nasilja ter vseh rodoljubov, ki so s svojim zglednim življenjem in delom zaslužili, da jih ohranijo v spominu tudi naši pozni rodovi. Tudi letos bomo skupno odšli na pokopališča in na grobišča, kjer počivajo njihovi posmrtni ostanki, se tam poklonili njihovemu spominu z govorji vidnih funkcionarjev oblasti in množičnih organizacij, s petjem in igrami žalostink ter polaganjem vencev svojcev in kolektivov ter s častno salvo. — Spored žalnih slovesnosti v Ptaju bo pravočasno sporočen množičnim organizacijam.

Svetozar Vukmanovič o družbenem planu 1957

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič je govoril včeraj popoldne na tiskovni konferenci v Beogradu večjemu številu domaćih in tujih novinarjev o osnovnih načelih gospodarskega razvoja Jugoslavije v zvezi z družbenim planom za prihodnje leto.

Ko je ocenjeval naše gospodarstvo v letošnjem letu, je poddaril, da lahko računamo na povečanje industrijske proizvodnje za 9 do 10 odst., s čimer bomo nadomestili izgube v prvem polletju. Delaj je tudi, da so se letos povečale zaloge gotovega blaga, surovin in reprodukcijskega materiala za okrog 130 milijard dinarjev. Velike zaloge gotovega blaga so pozitivno vplivale na stabilizacijo cen, posebno industrijskega blaga.

Svetozar Vukmanovič je dejal, da bo družbeni plan za leto 1957 nadaljeval gospodarsko politiko letošnjega leta. Gleda izvoza je povedala, da obstajajo precej možnosti za razprtitev izvoza v prihodnjem letu.

Kmetijska proizvodnja

Opaziti je, da se je zmanjšala osebna potrošnja na vasi, je dalje poudaril toy Vukmanovič, kar je nastalo kot posledica ukrepov za zaustavitev sozarmerno naglega porasta te potrošnje v zadnjih letih. Za kmetijstvo je dejal, da ne bi mogli reči, da je v celoti stagniralo. Zaostaja je proizvodnja žitaric, toda druge kmetijske

panoge so napredovali, posebno pa še živinoreja. Letos je kmetijska proizvodnja bila za 10 odstotkov manjša kot lani. Posebno občuten je bil izpad pri žitaricah, kjer je pridelek za 700 tisoč ton manjši kot lani. Pridelek koruze bo na povprečni ravni.

Zaradi zmanjšanja kmetijske proizvodnje, omejitve investicij, ki so angažirale veliko delovno silo in zaradi povečanja davka so se zmanjšali dohodki na vasi za okrog 8 odst. Vzpostreno pa je bila blaga tendenca po porastu cen kmetijskih pridelkov, čeprav so cene osnovnih živil ostale trdne.

Pri oceni osnovnih postavki družbenega plana za prihodnje leto je toy Vukmanovič poudaril, da je predvideno povečanje industrijske proizvodnje za 15 do 16 odst. v odnosu za letošnje leto. S tem nadaljujemo tendenco močnega povečanja proizvodnje, ki je značilna za naše gospodarstvo v zadnjih letih.

Za 8 do 9 odstotkov večja osebna potrošnja

Prihodnje leto predvidevajo tudi povečanje osebne potrošnje za 8 do 9 odst. To pomeni, da se sedanje nizke plače delavcev in uslužencev zapreka za večjo realizacijo industrijskega blaga, s tem pa zavirajo tudi gospodarski razvoj. Zdaj razpravlja o tem, kako bi povečali kupno moč mestnega prebivalstva. Povečanje kupne moči na vasi pa ne bi izpodobljalo povečanja kmetijske proizvodnje.

V zveznem izvršnem svetu in zvezni ljudski skupščini bodo razpravljali o tem, na kakšen način bi povečali realizacijo razširjene industrijske proizvodnje. Ocenjujejo, da bi v sedanjem položaju zaloge blaga načrte kljub predvideni povečani kupni moči prebivalstva. Nastaja tudi potreba po večjih razlikah v nagrajevanju kvalificiranega in nekvalificiranega dela kot izpodoba za dobivanje kvalifikacij in gospodarski razvoj sploh. To vprašanje pa bo treba gledati tudi socialno z ozirom na nizke plače nekvalificiranih delavcev.

Prihodnje leta, a v načelu tudi nekaj naslednjih let ne bomo gradili nobenega novega podjetja, razen če bi ga gradili v celoti s krediti iz inozemstva.

Vse sile bodo osredotočene pri rekonstrukciji in napredku proizvodnje že zgrajenih tovarn. Za rekonstrukcijo kemične industrije in industrije kmetijskih strojev na primer so potrebne male sredstva, da bi se znaščno povečala njihova proizvodnja in s tem seveda tudi narodni dohodek.

Davčno politiko do kmetov bosta v prihodnjem letu označevali dve stvari: v bistvu bo ostala davčna politika ista s tem, da bo v pasivnih krajih nekoliko popravljena v korist metov, v bližini mest pa bo davek nekoliko višji, ker so tam tudi dohodki višji. Prihodnje leto bo davčna politika tudi bolj stabilna.

Zatem so novinarji postavili Svetozarju Vukmanoviču več vprašanj. Gleda aranžmanov z inozemstvom o gradnji aluminijevih industrije pri nas je toy Vukmanovič dejal, da vodimo pogajanje z Zahodno Nemčijo, Francijo in Belgijo, ki so zainteresirane za letno dohovo 100 tisoč ton aluminija iz Jugoslavije. Pogoji bi bili tudi za aranžman z ZDA, toda v tem

letu dokončevali začete industrijske zmogljivosti: železarne, tovarne sladkorja, oljarne, klavnic, hladilnice in cementarne ter rekonstruirali ostale industrijske zmogljivosti.

Promet kot gospodarska podpora zaostaja. Tu se bodo prihodnje leto morale povečati investicije za okrog 12 milijard dinarjev. Gradili bodo nekatere osedke proge Titograd-Bar in Beograd-Barjevo. Večja sredstva bodo vložena v rekonstrukcijo železniškega prometa, v povečanje proizvodnje lokomotiv in vagonov.

Svetozar Vukmanovič je dejal, da bo v nekaterih gospodarskih problemih, kot so železnice in ceste razpravljali še pred dovršitvijo perspektivnega načrta.

Pričakujejo, da bodo že prihodnji mesec v Zvezni ljudski skupščini razpravljali tudi o problemih napredka kmetijstva, o investicijski politiki, o plačenem sistemu in o problemih proizvodnosti dela. Proizvodnost dela je eden najvažnejših problemov, ki jih bo treba reševati prihodnje leto.

Plačni sistem

Glede plačnega sistema je tovarni Vukmanovič dejal, da doživlja opravičene kritike. Toda tak plačni sistem vendarle lahko koristi za povečanje proizvodnosti dela. Imeti pa bi moral ukrepe, ki bi silišli podjetja k temu, da se osvobajata odvečne delovne sile. To delovno silo bi morali zaposlovati drugje. Kljub dobrim stranem plačnega sistema pa bo treba nekatere stvari spremniti, da bi med drugim omogočili tudi večje sodelovanje podjetij pri dobici.

Treba bo skladiti tudi tarifne pravilnike v posameznih krajih. Ob vsem tem, je dejal podpredsednik Vukmanovič, pa bomo študirali možnosti za nov plačni sistem, s katerim bi morali dalje zagotoviti racionalno in rentabilno poslovanje.

Investicije za boljše izkorisčanje proizvodnih zmogljivosti

Naslednja karakteristika družbenega plana za prihodnje leto je povečanje obsega investicij v primerjavi z letošnjim letom. Toda investicije bodo ostale manjše, kot so bile leta 1955, da ne bi obremenile narodnega dohodka. Te investicije bodo morale zagotoviti povečanje proizvodnje in uvoza traktorjev in drugih kmetijskih strojev, kamionov, gradbenih in drugih strojev, da bi odpravili množično uporabo nekvalificiranih delavcev.

Prihodnje leta, a v načelu tudi nekaj naslednjih let ne bomo gradili nobenega novega podjetja, razen če bi ga gradili v celoti s krediti iz inozemstva.

Vse sile bodo osredotočene pri rekonstrukciji in napredku proizvodnje že zgrajenih tovarn. Za rekonstrukcijo kemične industrije in industrije kmetijskih strojev na primer so potrebne male sredstva, da bi se znaščno povečala njihova proizvodnja in s tem seveda tudi narodni dohodek.

Davčno politiko do kmetov bosta v prihodnjem letu označevali dve stvari: v bistvu bo ostala davčna politika ista s tem, da bo v pasivnih krajih nekoliko popravljena v korist metov, v bližini mest pa bo davek nekoliko višji, ker so tam tudi dohodki višji. Prihodnje leto bo davčna politika tudi bolj stabilna.

Zatem so novinarji postavili Svetozarju Vukmanoviču več vprašanj. Gleda aranžmanov z inozemstvom o gradnji aluminijevih industrije pri nas je toy Vukmanovič dejal, da vodimo pogajanje z Zahodno Nemčijo, Francijo in Belgijo, ki so zainteresirane za letno dohovo 100 tisoč ton aluminija iz Jugoslavije. Pogoji bi bili tudi za aranžman z ZDA, toda v tem

Nemiri

v Budimpešti zadušeni

Budimpešta, 25. okt. (Po poročilih Radia Kossuth.) Davi ob 4. uri se je položaj v madžarskem glavnem mestu izboljšal. Napadalci baje množično predajajo orožje in se razhajajo. Posamezne skupine se umikajo proti Szokorsaru. Kaže, da želijo pobegniti. Skupina upornikov je s tovornjaki prešla Donavo ter se napotila proti zahodni meji države. Kaže, da jih bodo obmejni oddelki ustavili in razorožili. V Budimpešti se upira le še nekaj skupin na Rakosyjevi ulici, ulici Magadolna in v okolici železniške postaje Ferencz Varos. Varnostne sile bodo omenjene skupine v kratkem razorožile in ujele.

Madžarsko notranje ministrstvo je v zvezi z neredi, ki trajajo že tri dni, sporočilo, da morajo vsi posestniki orožja in municije izročiti omenjene predmete policijskim postajam. Kdor tega ne bo storil, bo kaznovan po veljavnih predpisih.

Budimpeštanski mestni komite je pozval prebivalstvo glavnega mesta, naj pomagajo razorožiti »protirevolucionarne bande«, ki so na robu propada.

Mestni komite sporoča, da so se nekateri uporniški elementi poskrili po posameznih hišah, kjer se upirajo. Zaradi tega naj hišni odbori organizirajo straže pri svojih poslopjih ter onemogočijo oboroženim skupinam skrivanje po njihovih hišah.

Radio Kossuth poroča, da borba okoli radijskega studia še ni končana. Nekaj napadalev se ni izpolnilo pogojev predaje. Okoli radija je slišati streljanje. Po jutranjih poročilih je bilo čiščenje tega predela pričakovati v dopoldanskih urah.

Po budimpeštanskih ulicah tavorajo skupine oboroženih ljudi. Upor-

niki so poškodovali nekaj prog, delen zastoj pa je povzročilo tudi dejstvo, da železniški uslužbeni zaradi neredov niso mogli v službo.

Poročil o smrtnih žrtev iz Budimpešte nismo prejeli.

Iz Segedinja poročajo, da po tovornih demonstracijah, ki so minile v redu, ni prislo do nemirov. Življenje v mestu se odvija normalno.

Radio poroča dalje, da sta vladila in partija gospodar položaja. Prelivanje krvi je brez upomina in škodljivo, pravijo uradni pozivi.

Delavski svet v Kidričevem se že pripravlja na proizvodnjo v prihodnjem letu

V preteklem tednu je delavski svet Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem razpravljal o izvršitvi proizvodnega plana v devetih mesecih letosnjega leta in sprejel predlog plana za prihodnje leto.

Razprava je pokazala, da bo letosni plan proizvodnje do konca leta v celoti izpoljen. Ta ugotovitev je še posebno važna in razveseljava zaradi tega, ker je bilo stanje ob polletju precej slabo in so mnogi mislili — nekateri celo zelo glasno — da bo delovni kolektiv razočaran našo skupnost.

Na osnovi vseh dosedanjih izkušenj se je delavski svet odločil, da bodo v prihodnjem letu izkoristili 93 odst. celotne proizvodne zmogljivosti tovarne (jetos, v prvem letu rednega obratovanja, je bila proizvodnja planirana na 73 odst. zmogljivosti). Ta odločitev je bila vseskozi pretehtana in smo lahko prepričani, da bo delovni kolektiv te težko nalogu z zavestno prizadevostjo tudi izvršil in s tem prispeval k nadaljnemu bogatjenju naše družbe.

Delovni kolektiv se je boril z mnogimi težavami

Po dvetih mesecih bi moral biti letni proizvodni plan izvršen 75 odst. Res je, da so v proizvodnji aluminija dosegli le

68 odst., toda plan glinice je presezen (79 odst.).

Glavna ovira za redno obratovanje elektrolize je bila slaba preskrba z električno energijo v prvih mesecih letosnjega leta. Za vsako tono aluminija je namreč potrebnih 22 tisoč kilovatov, toliko energije pa naša hidrocentrale vsled izredno nizkega vodostaja niso mogle dobavljati. Da bi bila nesreča se večja, se je v tem času pokvarila tudi trboveljska termoelektrarna, šoštanska pa je bila še v izgradnji. Tako je elektroliza vse do meseca maja obratovala z omenjenim številom peči, šest tednov pa je sploh stala. Ceprav

pozabiti, da je večji del kolektiva prišel iz ozkih kmečkih razmer in se sam le težko vživlja v nove proizvodne in družbene pogoje. Ta naloga je tem važnejša, ker bo tovarna v prihodnjem letu pričela delati s polno zmogljivostjo.

Proizvodni plan za leto 1957

Po predlogu plana proizvodnje za prihodnje leto, ki ga je delavski svet že sprejel, se bo proizvodnja glinice povečala na 40 tisoč ton, aluminija pa na 14 tisoč ton. S tem se bo izkorisčen kapacitet približajo polni zmogljivosti doslej zgrajenih obratov, kar je za gospodarstvo ptujskega okraja zelo velikega pomena, saj se bo vrednost brutoprodukta povečala za eno in pol milijarde dinarjev (na 6.543 milijonov). Posebno razveseljivo pa je, da predlog plana znatno znižuje kolčinske normative in s tem proizvodne stroške.

V prihodnjem letu bo zgrajena še tovarna anodne mase, za katero je bil že letos odobren kredit, vendar z gradnjo niso pričeli, ker načrti še niso dogovorjeni. Poleg tega se vse bolj približuje čas, ko se bo pričela graditi še druga elektroliza, s katero bo investicijska dejavnost v Kidričevem zaključena.

Delavski svet in upravni odbor zelo budno zasledjujeta vse objektivne in subjektivne težave in v večini primerov tudi pravočasno in pravilno ukrepa. Sami ukrepi, naj bodo še takoj dobri in premišljeni, pa seveda ne zadoščajo. Se več skrbti kot doslej bo treba posvetiti vzgoji celotnega kolektiva — tako družbeno, politični kot tudi strokovni. Ne smemo namreč

Pred občnim zborom DPD Svobode Ptuj

V ponedeljek, 29. okt. 1956, bo redni letni občni zbor DPD Svobode Ptuj v Titovem domu, ob 17. uri.

Da bi naše članstvo in javnost laže razumeli poslanstvo društva Svobode podajamo nekaj splošnih misli o nalogah, problemih in o samem delu v našem društvu.

Osnovno nalogu društva Svobode narekuje že sam naziv društva, to je kulturni dvig delavškega razreda. Struktura delavstva v našem okraju je pretežno kmečka, zato bi naj bila osnovna naloga preobraziti kmečkega človeka.

Močna aktivizacija delavstva, ki se je pokazala po osvoboditvi v sindikatih, je zelo popustila in zdi se nam, da sindikati skrbijo edino že za to, da poberejo članarino, organizirajo kak izlet ali priredijo po občnem zboru zakusko, na kateri se običajno zavrijo procenti ostankov članarine. Ce bi hoteli, da bi bilo delo pri Svobodi res uspešno, bo nujno potrebno, da koordiniramo delo sindikata in partizanskega aktivista v obratih in »Svobode«. Da ni v tem pogledu dovoljno povezave, je obojestranska krivda. Svoboda ni našla prave poti do delavških organizacij v obratih ali ustanovah, prav tako tudi delavški funkcionarji niso našli dovolj stika z DPD Svobodo. To je predmet diskusije, ki jo bo treba načeti na našem občnem zboru in na tej osnovi določiti smernice za bodoče delo.

Objektivno povedano, je v našem društvu najslabše razvita idejno-politična dejavnost, čeprav se društvo trudi tudi v tej smeri. V letosnjem letu smo organizirali dva idejno-politična tečaji. Delo je bilo dobro organizirano z izbranimi in zanimivimi temami. V obeh tečajih je

bilo približno 70 tečajnikov iz raznih ptujskih podjetij in ustanov. Tudi na mladino nismo pozabili, saj je prihajalo k posebnim predavanjem približno 100 mladincem in mladink.

V našem društvu je glasbena dejavnost najbolj razvita. Odlikuje se predvsem godba na piha, oba tamburaška zbor, harmonikarska šola in pevski zbor. Za mladino je bila predvsem privlačna plesna šola, v kateri smo imeli približno 200 članov mladine iz kmečkih vrst, obrtnih vajencev in dijakov gimnazije. Pri tej sekcijski se je pokazalo lepo tovarstvo vseh naštetih. V letosnjem letu je lutkarska sekcijska popolnoma opustila svoje delo. Društvo se v polni meri zaveda velikega vpliva lutkovnega odra za mladino, posebno še za predšolsko mladizo, zato si je zadalo nalogu, da ustavimo stalno lutkarsko gledališčo. Naši merodajni faktorji so pravilno razumeli naše hotenie in omogočili nastaviti poklicnega vod-

jo lutkovnega gledališča, ki bo na amaterski osnovi skrbel za stalne lutkovne predstave. Ta naša zamisel bo posegle tudi v širino, tako da bi v Ptiju kot središču okraja imeli lutkovni center, ki bi imel nalogo pomagati organizirati lutkovne odre na terenu.

Društvo našega kulturnega društva nima opredeljenega delokroga z ozirom na prebivalstvo, temveč ima namen vzbujati državljanje na tradicijah revolucionarnosti naše osvobodilne borbe. Vsa dejavnost se razvija v sekcijskih in trenutno delujejo sledeče sekcijski: godba na piha, tamburaški zbor, ki ima tudi mladinsko sekcijsko, orkestralna sekcijska, pevski zbori (moški, ženski in mešani), solistična sekcijska, ljudska univerza, izobraževalna sekcijska, esperantska sekcijska, dramatska sekcijska, harmonikarska šola, lutkovna sekcijska, ki zaenkrat aktivno ne deluje in plesna šola za mladino in odrasle.

Programska politika naših sekcijskih je usmerjena na sodobno tematiko z nalogo, da oblikuje socialistično zavest in krepi razredno pripadnost članstvu.

(3)

Društvo DPD Svoboda ima že samo po sebi velik moralno politični vpliv že zaradi ustanovitelja samega. V naših vrstah se zbirajo ljudje, ki se izkažejo vredni in pozitivni na svojih delovnih mestih, to so predvsem člani sindikatov, SZDIL, partizanske organizacije in mladinske organizacije, kar je že samo po sebi garant, da so zavestni patrioti in aktivni sodelavci naše nove družbene stnosti.

V zasebnem življenju našega članstva ni opaziti nepravilnega odnosa do družine in vzgoje otrok, saj so po večini aktivno vključeni v razne upravne sestave, šolske odbore in podobno. Če hočemo govoriti o pravi etični socialistični morali našega članstva, moramo reči, da je to velika stvar, ki se je ne da preko noči privzgojiti. Smatram, da bo tu jedro sedanjega in bodočega dela naših društev, da v tej smeri poglobimo dejavnost, kajti le na ta način bomo lahko govorili, da je delo Svobode usmerjeno v širino, ki bo imela pomemben vpliv na okolico, predvsem pa na tiste državljane, ki še danes nekako ob strani in z nezaupanjem gledajo na našo bodočnost.

(4)

Po svojem idejnem programu je DPD Svoboda tesno povezana z naprednimi stremljenji, ki sporedno s kulturno prosvetnim delom mora nujno spremniti gospodarsko in politično ter kulturno življenje našega delovnega človeka, zato si je v letosnjem programu zadal nalogu ter organiziral idejno-politični tečaj za naše članstvo, ki ga je dopolnila ljudska univerza s svojimi predavanji.

Lani je občnemu zboru prisostvoval tov. Regent

Po domovini

Ptuj je dobil avtobusno zvezo z Ljubljano

V letu 1957 bo v prometu 1500 novih tovornih vagonov

S 24. oktobrom t. l. je dobil Ptuj direktno redno avtobusno zvezo z Mursko Soboto, Ljubljano, Koprom, Portorožem in Piranom.

S tem dnem je uvedlo Avtobusno in turistično podjetje SAP - Turist biro Ljubljana vsakodnevno avtobusno progo Ljubljana-Celje-Rogaška Slatina-Ptujsko-Ormož-Ljutomer-Murška Sobota in obratno.

Iz Ljubljane bo odpeljal avtobus ob 15.30 in bo v Ptiju ob 19.05, od koder odpelje v Murško Soboto. Po vrnitvi iz Murške Sobote ob 6.10 odpelje iz Ptuja ob 6.15 proti Ljubljani, kjer bo ob 9.55. Iz Ljubljane je takoj avtobusna zveza v Koper, Portorož in Piran.

Poleg glavnih postaj bo stal avtobus tudi v Domžalah, Trojane, na Vršanskem, v Žalcu, Storah, Setjurju, Smarjah pri Ježah, Rogatcu, Majšperku, Hajdini, Moščankih, Veliki Neklji, Jeruzalem in Veržeju.

Z otvoritvijo te nove proge je podjetje SAP ugodilo večletni želji prebivalstva ob tej progi, da bi imelo z Ljubljano boljšo zvezo v tudi možnost vrnitve istega dne.

Upajmo, da bo v kratkem izpolnjena tudi želja potnikov z avtobusi, da bi bila v Ptiju na Titovem trgu primerna deska z voznim redom avtobusov, da se ne bo dogajalo kot doslej, da so potniki spraševali po mestu ljudi, kdaj pelje ali se vrne ta ali oni avtobus.

V Beogradu bodo obravnavali o stanju šolskih poslopij

Na včerajšnji seji predsedništva Stalne konference mest v Beogradu so obravnavali materialno-financijski položaj mest v letosnjem letu, stanje šolskih poslopij, šolskih prostorov in materialno-financijsko stanje šol v mestih in industrijskih krajih.

12. novembra bo v Sarajevo IV. kongres invalidov

Dne 12. novembra t. l. bo v Sarajevu IV. kongres invalidov Jugoslavije, ki jih je včlanjenih v zvezi 311.679, od tega 86.265 vojaških vojnih invalidov in 225.414 družinskih invalidov. Zveza vojaških vojnih invalidov ima 2833 osnovnih organizacij, 1425 občinskih in 107 okrajskih odborov. Občinski odbori in odbori krajevih organizacij posvečajo posebno skrb vzgoji in šolanju otrok padlih borcev, rednemu prejemanju in pravilnemu porabi invalidskih prejemkov in drugim vprašanjem v zvezi s člani in članicami in otroki padlih borcev.

Veliko zanimanje za motorje „JAWA“ in „MOPEDE“

Trgovsko podjetje »Slovenijavto« iz Ljubljane je uvozilo v zadnjem času 1125 Jawa motorjev iz Češkoslovaške in 250 Motopov iz Zahodne Nemčije ter Italije. Za prvimi kot slednjimi je tako povpraševanje, da so jih takoj razprodali.

29. novembra bo začela oddajati televizijska postaja Zagreb

Letos 29. novembra bo začela redno delati zagrebška televizijska postaja, ki bo imela jakost 500 watov. Njene oddaje bodo lahko sprejemali po antenski napravi na Slijemenu v Reki, Ljubljani, Splitu, pa tudi v Beogradu in drugih mestih na dolonem področju, kjer bodo postavljene krajevne prenosne postaje. Nove televizijske postaje dobijo tudi mesta Beograd, Ljubljana in druga središča.

Na področju Zagreba je sedaj nad 250 televizijskih sprejemnikov. To število se bo podvojilo, ko bo začela televizijska postaja Zagreb z redno oddajo.

Mesto Ptuj ima podeželski značaj; ljudje so navezani na svoje domove. Naše družabno življenje se razvija predvsem v sestavni delu našega delovnega človeka, ki jih prireja bodisi naše društvo ali kakšna druga družbenega organizacija. Društvo čuti potrebo, da bi po vzgledu nekaterih Svobodov uredilo klubske prostore, kjer bi se članom lahko sestajalo. Čitalno dnevno časopisje ter se poraz-

lito paraliza popušča

Po podatkih Zveznega zavoda za ljudsko zdravje število obolenj za otroško paralizo pada. V tednu od 8. do 14. oktobra t. l. so bili v Sloveniji 3 novi primieri, dva v Celju in eden v Mariboru. V tem času pa je naraslo število primerov skratinke. Obolenj za to boleznjijo je letos v primerjavi s petletnim povprečjem skoraj dvakrat več.

Tudi število obolenj za davico je naraslo v tem času skoraj dvakratno, enako število obolenj za ošpicami in oslovskim kašljem.

Po 1. januarju 1957 enotne cene električne energije

S 1. januarjem 1957 bo, kot kaže, začeli veljati zakon o enotnih cenah električne energije in o splošnem jugoslovanskem elektroenergetskem sistemu.

Zvezna komisija za tarife je začela z delom za sestavo novega in enotnega tarifnega sistema in bo z delom končala v petnajstih do dvajsetih dneh. Predvideno je 10-odstotno zvišanje v povprečju. Zvišanje v posameznih republikah bo različno in bo večje tam, kjer so zdaj cene po republiških tarifah v primeri z bodočo enotno tarifo najnižje.

Govorilo. To nam do sedaj še ni uspel realizirati, vendar je to naša bodoča naloga. Značaj našega človeka je vesel narave, zato je jasno, da so kulturne zavade zelo dobro obiskane in po našem mnenju tudi potrebne, kjer si delaven človek po vsakdanjem delu privoča razvedri.

Po našem mnenju so najvidnejši atisocialistični pojavi javljajo med tako zvanim gospodarstvom (Nadaljevanje na 4. strani).

Andrej Kovač, bibliotekar:

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

(Nadaljevanje)

Za slovensko-nemške odnose v Slovenskih goricah so zanimala izvajanja stotnika Wambergerja, domačina, ki se čuti Nemec. Ta odpadnik tako-modruje: »Slovensko pleme je že popolnoma prežeto z nemškim sokom. Polovica ali tretjina imen na deželi je nemških. Graščine, trgi, mesta — to je bilo od pametnika nemško. Zmerom je bil Nemec gospodar Slovencu. Graščak je bil celo posestnik vse te zemlje; vaše ljudstvo je tlačnilo. Gospodstvo nemško je torej dedno, pripovedovanje v tisočletju. In to zemljišče, ki ga obdruje ves slovenski narod, je darovan, velikodušno darovan!« (A. Kraigher: Kontrolor Skrobar, str. 236, 2. izd.)

Kot dokaz nemškemu prodiranju navaja Wamberger, da se številu nemških imen vedno bolj širi po Stajerskem. Nadučitelj Sever pa mu dokazuje, da ti nemški priimki izvirajo od otrok iz graških in dunajskih najdenišnic, ki so jih nemški krogi poslali v naše kraje.

nik v slavnostnem govoru nagašal, da je Ptuj »trdnjava na poti k Adriji.«

Tja do Drave, vsaj do Drave,« je bil klic nemškega pisatelja Bartscha, h kateremu se bomo še povrnili, ko bomo obravnavali nemške avtorje, ki so pisali o Ptiju in okolic.

Slovenski politiki bi moralni predvsem gospodarsko politiko. Tudi malega človeka, delavca, viničarja, malega kmetja, željarja se jim ni posrečilo pridobiti na svojo stran. Kar zadeva katoliške cerkve, je bila te-povezana zaradi svoje bogate posesti z meščanskim kapitalizmom. Delavci pa kot revolucionarne sile še ni bilo v teh krajih, kajti avstro, marksisti so vzgajali iz naših ljudi povečini nemškutari.

Težka preizkušnja omahljivega Skrobarjevega značaja so bile volitve dne 11. februarja 1911, ki jo je nas kontrolor kaj slab prestal. Dal se je zapeljati od župana in predstojnika Sočinskega ter volil z Nemci. Tudi glas Filipine, ki je dala svoje pooblastilo Skrobarju, so dobili Nemci. Zaradi nemških golufij so Slovenci pri teh volitvah propadli v vseh treh razredih. Volilni razredi so bili razdeljeni po davkih. Največji davkopalcevalci so bili na prvih mestih. Največ upanja na zmago so imeli Slovenci za prvi razred, toda iz tega razreda sta bila črtana dva Slovence, dok-

tor Žiček in zdravnik dr. Ujivar, zaradi česar se je razmerje glasov močno nagnilo v prid Nemcev.

V 2. volilnem razredu pa so večino. V tretjem volilnem razredu pa je bila nemška večina ogromna, tvorili so jo malo posestniki, obrtniki in razni odvisni ljudje, ki so se navduševali za štajercijsko idejo, skoraj vsi pa so bili seveda rojeni Slovenci.

Omenjene volitve pa se ne bi obnesle brez žganja, sploh bi ne uspevale nemčurštro brez žganja. To je del kulture, ki vzgaia renegatstvo. Tudi hajlanja ni hoteli biti ne konča ne kraja. Od nekod so se oglasili hrapi glasovi slavnih »Wachtrice«, ki jo je prevedel Ivan Cankar tako-le:

»O domovina, te pr' mir!
Ob Reni vahta kanonir!«

Teh volitev, ki tvorijo nekak višek medsebojnih političnih obračunov v narodnostno ogroženem kraju, je opazoval celo Ivan Cankar, ki je bil v času od 5. novembra 1910 do začetka maja 1911 Kraigherjev gost pri Sv. Trojici.

Po volitvah se je Skrobar poročil s Filipino, ki mu je rodil sina. Njegov zakon ni bil srečen, tudi otrok je kmalu umrl. Kontrolor je popravil od gostilne do gostilne, se preprial z vsakomur in pretepal celo svojo ženo. Očitki Slovencev iz izdajalstva so ga preveč boleli, zato je prostovoljno končal svoje nestalo življenje.

Rudolf Maister, pesnik in prvi slovenski general se je rodil 29. marca 1874 v Kamniku. S svojimi odličnimi vojaškimi ak-

cijami je po prvi svetovni vojni rešil za Jugoslavijo Maribor, Podravje in Slovenske gorice ter utrdil našo severno mejo na Črni, po kateri poteka še danes. V svoji zbirki »Kritika mojih, Maribor 1929, opeva tudi Slovenske gorice:

Oj, Slovenske ve gorice,
solnca božjega bogate,
ve ste kakor bajke zlate,
kakor pesmi v himno zlate.

Vaše šumnice košate
in bahate mlade trate
v zeleni žamet so povite.

In na grličih in za grliči
hrami belli.
kakor belli golobiči,
ki so v potna polja seli...

Oj, ti naša zemlja sveta!
Oj, gorice zlate!

Pesnik je prisluhnih tudi pesmi slovenjegorskih fantov, kadar se zbero in zapojo deklatom pod oknom:

Pod vrhom med silvami hrama
mek čepi,
po poti mu gledajo okencia tri,
za tretjim, za cvetjem pa Katica
spi.

Saj spi, a se precej zbudí.
Ko fantje svoj glas začeno:
do okanca v temi poskuša,
skozi roženkraut skrito posluša,
ker mamke boje se močno...

Zakaj pa ti mladi bi fantje ve-
seli ne peli
in vriskali ne?
Saj trtica v siadke že jagode
gré, a Katica v dvajseto leto.

Setev z roko ali s strojem?

Inž. Zorec Egon

Klub temu, da je setev pri kraju, ne bo odveč spregovoriti nekaj besed v zvezni s setvenimi deli.

Pri nas se seje še vedno mnogo žita počno. So sicer predeli, kjer drugače ni mogoče, na naših ravninah pa sejalnik odlično opravlja svojo nalogo. Kmetovalci pa se ga kljub temu vse premalo poslužujejo. To je vsekakor graje vredno. Ne samo zaradi tega, ker se porabi več semena (za 10 do 15 % več), temveč tudi zaradi drugih prednosti, ki jih ima strojna setev. Stroj namreč porazdeli seme v enakih vrstah enako globoko, bolje prezimi in enakomerno rodi. Pridelok je za 15 do 20 odstotkov boljši, pri 10-

do 15-odstotni manjši porabi semena.

Najslabša pa je setev na odprte braze, ki pomeni pravo razmetjanje semena, saj je treba sejati skoraj za tretjino semena več. Nikdar ne smemo sejati na kapasto, nepripravljeno zemljo. Pri ročni setvi sploh ni mogoča natančna odmera semena.

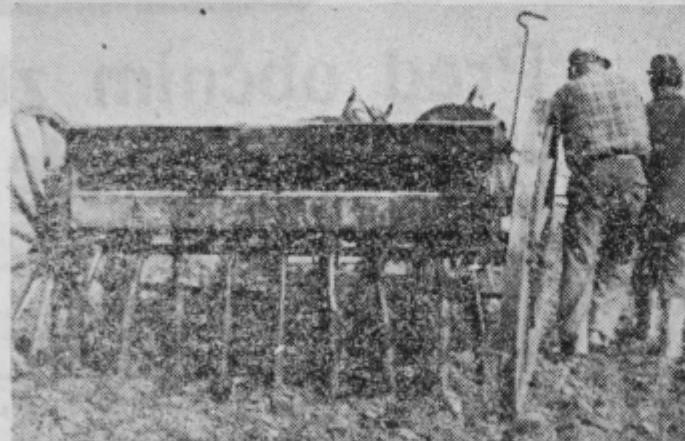
Setev s strojem je lahko različna: ozke vrste, široke vrste, pasovi ali trakovi, navskržna setev, setev v kupčke ali na kvadrat.

Pri nas sejemo žito navadno 12 do 18 cm narazen. Največkrat sejemo v 10 do 13 cm široke vrste. V 15 do 18 cm širokih vrstah sejano žito lahko oko

pavamo. Naši sejalniki sejajo 13 do 17 ali 18 vrst. Pri tej setvi imajo rastline dovolj živiljnega prostora, v vrstah sami pa so pretešno skupaj. Zaradi tega ponekod sejajo žita v zelo ozke vrste, v razmaku največ 6 do 7 cm. Tako sejano žito da 3 do 5 q več pridelka. Za takaj setev pa so potrebni posebni sejalniki, ki imajo sejalne cevi v treh vrstah. Isto povečanje pridelka so dosegli s križno setjevijo, za katere pa je potrebno več časa.

V zadnjem času priporočajo strokovnjaki setev v trakove ali pasove. Pri takšni setvi se vsaka tretja ali četrta cev zapre, med posejanimi trakovi pa je dovolj prostora za okopavanje.

Domače ali udomačene sorte sejemo v 11–13 cm široke vrste, žlahne sorte pa v 17–20 cm široke. Zelo priporočljiva je setev v trakove, združena z okopavanjem.

Stroj seje lepše in boljše

DROBNI NASVETI

Kadar opravljate umazano delo, se vam nesnaga ne bo nabiral za nohti, če jih prej posnete v milo.

Od cigarete osmojeno pohtivo seveda če ni preveč ozganjo, lepo očistite, če ga drgnete s surovim krompirjem, ki ga namakate v mehak pepel.

Jajčne madeže, prav tako kot krvave, čistimo vedno z mrzlo vodo.

Kadar je kolač pečen, toda še vedno bel, ga namažite s sladko vodo in denite se nekaj minut v pečico.

Če so vam cvetlice v lončkih napadli črvi, jih zalijte nekajkrat z vodo, v kateri so se kuhalo saje. Črvi kmalu poginejo.

Ce šivate gumbe na pernice, morate vedno namazati sukanec z voskom ali s parafinom, da ne potegne s seboj perja.

Tudi klijčavnice je treba od časa do časa očistiti. Dobro jih moramo izpahati in nabrizgati s strojnim oljem. Tako si prihramščik zlomljen klijč.

Nimo velikokrat precej ježe in

cevlike, ki so umazani od prejšnjega mazanja s kremo, dobro očistimo z ostanki iztisnjene limone.

Pečenka bo okusna in bo imela lepo zapečeno kožico, če je boste med pečenjem polivali od časa do časa z vročo vodo in pekli v vroči pečici.

Bradavice izginejo, če jih do 10 dni natirate z medom.

Caj obdrži svojo barvo, če vrzemo vanj takoj, ko vre, košček sladkorja.

V vsako hišo

PTUJSKI TEDNIK

Poljska v ospredju

Ze vse od izbruhu sueške krize na mednarodnem političnem področju menda ni bilo tako pomembnih dogodkov, kar so se dogodili na Poljskem. Tu gre sicer za dogodke čisto notranjopolitične narave, ki pa bodo imeli in že imajo velik vpliv na zunanjopolitično področje te države. Kaj se je pravzaprav zgodilo na Poljskem?

Znano je, kakšno politiko na notranje- in zunanjopolitičnem področju so vodile do pred kratkim vse takozvane satelitske države Sovjetske zveze po znani resoluciji Informbiroja v letu 1948. To ni bila politika samostojnih in neodvisnih držav, ker so v teh državah o vsaki svoji odločitvi zunanje- ali notranjopolitičnega značaja ali direktno vprašali za mnenje v Moskvi ali pa se ravnali po že znani moskovski praksi. To je vodilo do stagnacije v vseh pogledih, še prav posebno pa na gospodarskem področju, v notranjopolitičnem pogledu pa osozrazeno blokovske politike na zunanjopolitičnem področju. S tem vzporedno je značilen za to politiko nizek živiljenski standard in s tem povezano nezadovoljstvo najširših slojev prebivalstva. To je vodilo do junijskih dogodkov v L. 1954 v vzhodnem Berlinu, ko so delavske množice podale na ulice in demonstrirale proti nezadovoljnemu stanju in to je vodilo do izbruhu delavske množice poljskega mesta Poznanja letašnjega junija na ulice.

Medtem pa se je zgodilo še nekaj, kar je bistveno vplivalo na to, da so množice delovnega ljudstva v teh državah začutile, da je prišel čas, ko je treba povrediti o marsikaterih stvarih svojo besedo. Ko je bilo znano XX. zasedanje Centralnega komiteja KP ZSSR, ko je bil postavljen Stalin na pravo mesto ter ožigosan kot okrunen samodržec in likvidator vsega in vsakega, ki se ni strinjal z njegovim načinom »vladanja« in marsičem, kar se je dogajalo na področju t.k.zv. vzhodnega bloka in s tem torej tudi na široki, mednarodni politični areni, kolikor je to bilo odsev Stalinove blokovske politike.

To zasedanje je sprožilo proces, ki je v nekaterih vzhodnoverskih deželah, na pr. na Češkoslovaški, Bolgariji in Romuniji še v dočasnem zastopu in ki je precej podoben jugoslovanskemu primeru iz leta 1948, ko je vodstvo naše države in Zvezne komunistov zahtevalo ureditev meddržavnih in medpartijskih odnosov na osnovah enakopravnega sodelovanja, ne pa na osnovah podrejanja direktivam iz Moskve.

Zanimivo je, da so pojavljajoči partiji v tem podprtje najširše množice poljskega delovnega ljudstva, da pa se je vendar vneji boj med starim in novim, ki pa ima vse obeležje zmage novega. To je vodilo do zamenjave namestnika komandanta poljske vojske in do sklepa, da je treba revidirati obtožnice tistih, ki so sodelovali pri pojavljanju dogodkov.

Zanimiva je tudi prva reakcija sovjetskega tiska na dogajanje v Poljski, ki pa mu ni ostal ničesar dolžan poljski tisk, ki je takoj reagiral. »Ne gre za razpihovanje mržnje proti ZSSR, temveč za odpravo napak, ki so skodovale resničnemu prijateljstvu med narodoma in deželama. Globok realizem, teh besed potrjuje, da se stvari na Poljskem odvijajo v pravilih smerih: želimo sodelovanje na enakopravnih podlagah!«

Uničevanje mrčesa

Ljude

do

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

IZ NASIH KRAJEV * IZ NASIH KRAJEV

Tone Klasine:

(Nadaljevanje)

V dolini Pesnice je tekla kri...

Ceprav sem se jaz pritožil pri gospoj grofici in prosil za primerno pomoč in zaščito, nisem proti pričakovanju mogel dobiti zadoščenja. Tačka nekrščanska krvoprelitra in nasilstva so nezasiljana v vojvodini Štajerski. Ce ne bo Vaše cesarsko Veličanstvo odločno in strogo nastopilo proti takim upornikom, lahko zadene avstrijske dežele velika nesreča.

Vsi kmetje na Spodnjem Štajerskem namreč stikajo glave in radovedno čakajo na izid tega nasilnega dejanja, upočas, da bo ostalo nekaznovano. V tem primeru ne bodo uporabljali takih nasilnih sredstev samo proti vojski na poti skozi njihove kraje, temveč tudi proti svojim gospokam (graščinam).«

(Upor slovenskih kmetov proti nasilju cesarske najemniške vojske leta 1633 v Levanjeh in Destincih pri Ptiju)

ZAČELA SE PRAVDA JE DOLGOTRAJNA ...

Ko si je naš junak stotnik Andrej Kosi v Ptiju od strahu in telesnih poškodb malo opomogel, je začel skupno s prizadetima častnikoma Markom Horovinskim in Gašperjem Starešinčem dolgotrajno besedno borbo za povračilo škode zoper lastnico ptujskograjskega gospodstva, vdovo grofico Thanhausen.

OBILEN JE PLEN, NEJUNAŠKO SRCE

Stotnik Andrej Kosi zahteva kot odškodnino za svoje bolečine, za vojake, ki so v spopadu padli ali bili ranjeni, in za ugrabljeno imetje velikansko vsto 15.000 zlatih dukatov.

V podrobrem seznamu našteva in ocenjuje vse dragocenosti in opremo, ki so jo kmetje ugrabili njemu in njegovima tovarišema: v denarju 4000 golddinarjev za zbiranje vojakov, 650 tolarjev, 550 dukatov, zlato ovratnico s 16 dukati, več zlatih verižic, prstanov z rubini in diamanti, 27 konj, od katerih sta imela dva s srebrom okovana in počačeno opremo.

V seznamu navaja nadalje obliko in plašč iz rdečega škrleta, 10 srajc, izvezeni s svilo, 8 turških robčkov, pretkanih z zlatimi nitkami, kožuh s 16 srebrnimi gumbi, 3 pare škorjnjev, 3 pare pozlačenih ostrog, 3 sablje, okovane s srebrom in zlatom, 9 parov pištoljev, delno pozlačenih, in 10 konjiskih sedel.

Iz tega seznama je razvidno, da so bili častniki najemniških stotnih razkošno opremljeni in da so verjetno na Hrvaškem (in prej drugje) znali priti do obilnega plena. Ta zunanjšnjost je morda ojunačil kmete, ki so mnogo trpeli zaradi pogostega nastanjanja vojaških oddelkov za nenadni napad na najemnike. Vojaki so se izkazali pravi strahopeti.

FEVDALNA GOSPODA

Po naročilu tajnega vojnega sveta na Dunaju je Štajerski deželnemu upravitelju grof Karl Saurau skušal na mirem način rešiti spor. Imenoval je komisije treh grofovskih veljakov in poizvede, ali bi grofica Thanhausen sprejela imenovanje komisije v Ptiju. Ona je odločno odgovorila, da iz mnogih važnih razlogov ne more pristati, da bi komisija delovala v Ptiju, ven-

Pred dnevi je obsodil senat Okrožnega sodišča v Mariboru dr. Matka Mrgoleta, upokojenega državnika na 4 mesece, Radislava Komaca in prof. Francia Aliča vsakega na 3 mesece zapora zaradi kaznivega dejanja žalitve države, njenih organov in predstavnikov v družbi v posebni sobi ptujskega gostinskega lokalja Vinarske zadruge.

Senat ni mogel verjeti otočcem, ki so zankali kaznivu dejanja ter trdili, da niso krivi, da niso nikdar imeli namena sramotiti, da so si v gostilni

pravili le dovtipe ter so svoje trditve opirali na zasluge za ljudstvo in državo pred vojno in po osvoboditvi.

Glavne priče so na dvodnevni razpravi potrdile, da imenovani v gostilniški sobi niso zbjiali običajnih gostilniških šal, temveč so ironizirali in bagatelizirali vsak ukrep državnega vodstva ter v svojih diskusijah sovražno sramotili najvidnejše predstavnike ljudske oblasti z nemogočimi, izmišljenimi in zlobnimi očitki.

Nenehni razvoj našega politično-upravnega življenja zahteva od članov, posebej pa od društvenega odbora, da čim temeje načrtuje stike s komunalno oblastjo mesta in okraja. Ker so v teh oblastih občinskih odborih tudi naši člani, je občutiti podporo predvsem finančnega značaja.

Vpliv društva na nečlane se odraža v takozvanih simpatizerjih društva, ki prihajajo tako rekoč stalno na naše kulturne in družabne prireditve.

Smatramo, da prebivalstvo pozitivno ocenjuje delo našega društva, kar se odraža predvsem

pravah in sodelovanju ni mogoče pričakovati, da se bo sploh v Juršincih proslavil občinski praznik.

Predstavniki množičnih organizacij so bili voljni resno sodelovati pri vseh pripravah, ker pa od strani občine ni bilo nobenega resnega zanimanja za ta zgodovinski dan, so zgubili vso voljo do nadaljnega dela.

Začel je, da bi se v botocu do vse resnje oprijeli dela v pripravah na tako zgodovinsko važen dan v občini.

Rezultat nesreča: polomljeni traktor

pravah in sodelovanju ni mogoče pričakovati, da se bo sploh v Juršincih proslavil občinski praznik.

Predstavniki množičnih organizacij so bili voljni resno sodelovati pri vseh pripravah, ker pa od strani občine ni bilo nobenega resnega zanimanja za ta zgodovinski dan, so zgubili vso voljo do nadaljnega dela.

Začel je, da bi se v botocu do vse resnje oprijeli dela v pripravah na tako zgodovinsko važen dan v občini.

Traktor sam je precej zmrcavil v globini ter se škoda na neko mestu ni dala oceniti.

Traktor vrh tega ni bil niti registriran. Malomarna oprema prikolice, ki je zakrivila nečelo, vsekakor ni primerna za uporabo v hribovitih predellih.

V ponedeljek, 22. oktobra, nekaj po 17. uri popoldne je vozil šofer-amater Rakus Franc iz Podlehnikja z novim traktorjem iz Gruškovja v Podlehnik grozdje. Na prikolici je imel tri do vrha načrte kadi. Na neki strmini pa lahki traktor ni bil kos teži prikolice in tovora, posebno se, ker prikolica ni bila opremljena z zavorami. Traktor je pod veliko težo zgrmel v glo-

Ta naj ne bo za vzgled!

V nedeljo so imeli člani kulturno umetniškega društva Cirkovce svoj letni občeni zbor. Zbor se je udeležilo 17 članov. KUD Cirkovce je bil svoj čas znan daleč naokrog, saj je maršnica nastopal z igrami, plesi itd. Letos pa, ker ni skozi leto upravil nobene igre, si je blagajnik hitro izmisli med zasedanjem zboru enodejanko, ki jo lahko imenujemo: »Udari, če si upa!«

Igra je sicer brez scene in režiserja, godi se pa v razredu osnovne sole v času zasedanja zboru.

Začelo se je pri blagajni, ker so denar samovoljno posojevali iz blagajne brez vednosti predsednika. Blagajnik je dvakrat dživjal iz šolske klopi pred mizo delovnega predsedstva, kjer je z udarci po mizi grozil: »Razdrži mena na srajci člana delovnega predsedstva.«

S tem je bil razbit tudi odbor KUD. Le predsednik je ostal, člani odbora so bili na novo izvoljeni. Od njih pričakujemo, da se med njimi kaj takega ne bo zgodilo in da tudi ne bodo dovolili razbiti KUD od takih visokoletičev.

Kulturno umetniškemu društvu želimo mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

**AVTOBUSNO IN TURISTIČNO PODJETJE
SAP - TURIST BIRO
LJUBLJANA**

Za izboljšanje medkrajevnega prometa in za direktno povezano Prekmurje z Ljubljano in z morjem vzpostavlja nova avtobusno progro

Ljubljana—Celje—Rogaška Slatina—Ptuj
Ormož—Ljutomer—Murska Sobota

Začetek obratovanja 24. oktobra 1956

km	15.30	odhod	LJUBLJANA	prihod	9.55	din
78	17.00	prihod	CELJE	odhod	8.30	330
	17.05	odhod		prihod	8.25	
109	17.55	prihod	ROG. SLATINA	odhod	7.25	
	18.05	odhod		prihod	7.15	500
149	19.05	prihod	PTUJ	odhod	6.15	660
	19.15	odhod		prihod	6.10	
172	19.45	prihod	ORMOŽ	odhod	5.40	770
	19.50	odhod		prihod	5.35	
191	20.20	prihod	LJUTOMER	odhod	5.05	850
	20.30	odhod		prihod	4.55	
212	20.55	prihod	MUR SOBOTA	odhod	4.30	950

Poleg omenjenih glavnih postaj so se pogoje po postaj: Domžale, Trojane, Vrancovo, Žalec, Store, Sentjur, Smarje pri Jelšah, Rogatec, Hajdina, Majšperk, Moščanec, Vel. Nedelja, Jeruzalem in Veržej.

Vozna cena do Murske Sobote je 950 dinarjev. Dolžina proge 212 km in eno smer.

Po prihodu v Ljubljano ima avtobus ob 10.15 zvezdo s Koprom. Portorožem in Piranom, od 11. do 15. ure pa zvezdo z vsemi drugimi kraji Slovenije: Bledom, Bohinjem, Kranjsko goro, Planico, Jezerskim, Gorico, Idrijo, Novim mestom itd.

Proga obravlja vsak dan.

Avtobusi so pozimi ogrevani in je potnikom zagotovljen soliden prevoz.

Zelo ugodna direktna zveza z Rogaško Slatino.

Potniki, poslužujete se solidnih avtobusnih zvez po vsej Sloveniji, ki jih vzdržuje avtobusno in turistično podjetje SAP — Turist biro Ljubljana.

Pred občnim zborom DPD Svobode Ptuj

(Nadaljevanje z 2. strani)

v tem, da so naše kulturne in družabne prireditve vedno lepo obiskane.

Neposredni cilj našega društvenega delovanja, ki bi ga mo-

gli raziskati.

VLOMILEC HORVAT VINKO
ZA ZAPAH

Roka pravice je končno pri-

jela znanec vlomilca Horvata Vinka iz Vitomarca, ki ima na veste številne vlome v privatna stanovanja. Horvat je 4. oktobra t. l. obiskal svojega prijatelja Čučka Jožeta v Mariboru ter mu, potem ko je ta odšel na delo, odnesel novo obleko in srajco, 18. sept. t. l. pa je skupno s Fajferjem Vinkom, ki je sedaj v mariborskih zaporih, vlo- mil v stanovanje Sluge Ivana v Florekovi pri Lenartu v Slovenskih goricah, kjer sta odnesla skoraj vso obleko in perilo v skupni vrednosti nad 120.000 dinarjev.

V začetku septembra je Horvat vlomil v stanovanje Fras Elizabeti v Vitomarcih ter ji odnesel novi obliko vlome omarice 10.000 din.

Zgodovino vlomilca Horvata Vinka je izdelovalo vloženje vlome v stanovanje Fras Elizabeti v Vitomarcih ter ji odnesel novi obliko vlome omarice 10.000 din.

O vlogi in uspehih Organizacije združenih narodov je govoril sodnik tov. Vladimir Ban.

IZ PTUJA

V pondeljek, 22. oktobra t. l., zvečer je bila v Ptiju proslava dneva Združenih narodov v prizorišču DPD Svobode Ptuj.

O vlogi in uspehih Organizacije združenih narodov je govoril sodnik tov. Vladimir Ban.

IZ BORLA

V nedeljo, 21. t. m., je bilo v letovišču grad Borl prav življeno. Izredno lep in prijeten jesenski dan je izrabljalo veliko mladih ljudi iz bližnje in daljne okolice za izlet na Borl, kjer je letovišče pripravilo slovečo »Vinsko trgatve«. Ta dan se je zadržala na Borlu jugoslovansko-avstrijska mešana komisija, ki je proučevala vodni režim na Muri in je končala z delom. Letovišče je obiskalo več žena iz Koriske, ki so bile v Ptiju in drugod v Sloveniji na obisku.

Zdržitev uprave Kmetijskega gospodarstva Borl in letovišča grad Borl daje vse zagotovila, da bo letovišče vzdržalo tudi čez zimo in da bo vedno dovolj gostov od blizu in daleč.

V nedeljo, 28. t. m., bo na Borlu »Ples pod grozdjem«, ki bo za marsikogar nekaj novega v posebnega.

Dim-nadloga velikih mest

Ze dolgo si po svetu bilo gawe, kako bi se rešili z dimom zasičenega morečega ozračja, ki zavija večja industrijska sredista in mesta. Največji problem je to predvsem za Angleze, ki imajo zelo razvito industrijo. Iz milijonov dimnikov se noči dan dviga dim pomešan s strupenimi plini in zastupljuje ozračje. Saj je znano, da je za Londončane pravi praznik, ko na njihove ulice posilje sonce, kar se zgoditi komaj nekajkrat v letu. Tudi druga angleška mesta niso mnogo na boljšem.

Izračunali so, da izbruhajo dimniki v Veliki Britaniji vsako leto nad 5 milijonov ton žvepljenih plinov in nad 2 milijona ton saj. V industrijskih centrih pada dnevnno po 1 toncu saj na km² površine. Te pline in saje vdihujejo Anglezi od rojstva do smrti, kar porazno vpliva na njihovo zdravje. Primerjava med Anglezi in prebivalci drugih dežel, ki živijo pod istim podnebjem, nam pove, da v Angliji redno boluje na bronhiji kar 56 odst. več ljudi kot

Ni čudno torej, če so ljudje v teh mestih zaskrbljeni. Nič manj pa niso zaskrbljeni tudi tisti, ki naj bi to vprašanje rešili. Predvidevajo namreč, da bodo morali samo v Londonu in okoliški preuređeni okrog sedem milijonov dimnikov, kar je zvezano z ogromnimi stroški. Razen tega bodo morali razpoložiti po vseh večjih mestih posebne naprave za vskravanje dima in plinov, ki prihajajo iz izpušnih cevi na milijonov av-

tomobilskih in drugih motorjev.

Za primerjavo, kako težak je boj proti tej nadlogi in koliko ogromnih sredstev zahteva, nam najlepše pove primer ameriškega mesta Los Angelesa, kjer so pred kratkim naredili načrt in začeli sistematično reševati to vprašanje. Ugotovili so, da ga bodo rešili v prihodnjih tridesetih letih in da bodo morali vsako leto žrtvovati 400 milijonov dolarjev.

Priprava za ugotavljanje laži

Priznanja, izslibena z mučenjem, niso nikdar zanesljiva, ker žrtve marsikaj prizna vse, kar hočejo od nje, samo da se izognog nadaljnjam mukam. Zato so kriminalisti že dolgo sanjali o napravi, ki bi avtomatično registrirala osumljenevo krivico ali nedolžnost.

Pravijo, da so rešili v zadnjem času to vprašanje zdravniki. Napor za lagano vzbudi v organizmu gotove reakcije: hitreje bitje srca, zardevanje, pobledevanje, znojenje dlanov. Te znake lahko strokovnjaki registrirajo s posebnimi aparati, ki jih pravijo »detektorji laži«.

Osumljencu dajo preko prsi spnevmatični pase, ki je zvezan z napravo za zaznamovanje

S KOLESOM SKOZI SARARO

Angleški kolesar Paddy Irwin se je vrnil te dni v Anglijo, poseten na svojo zmagu: bil je prvi človek, ki je prešel skozi Sararo s kolesom. Premagal je 2400 km, ki jih je prešel v etapah pa 56 km dnevno. Irwin pravi, da mu je ta podvig uspel le zato, ker mu je uspelo pridobiti naklonjenost afriških arabskih plemen, ki so ga čuvali, ko je spel, in ga oskrbovali z vodo in hrano. Irwinovo kolo po vrnitvi v Anglijo niti niti bilo potrebno večjih popravil, le zamenjave zunanjih in notranjih gum ter žic na kolesih.

sprememb v delovanju dihalnih organov. Na dlan mu nataknemo posebne rokavice, ki zabeležijo tudi najmanjšo količino znoja, okrog zapetistju mu pa pripnemo elastično vrvico, spojeno z apatom za merjenje krvnega pritiska.

Strokovnjaki pravijo, da lahko s temi napravami točno doženejo, na katera vprašanja odgovarja osumljeneec po resnicu in na katera se je zlagal. Prav tako trdijo, da ni človeka, ki bi bil tako hladnokrvan, da bi mogel preprediti izdajalsko reakcijo svojega organizma.

Najmodernejši »detektorji laži« pa lovijo in zaznamujejo električne utripe možganov. To je neke vrste »stroj za čitanje misli«. Te uporabljajo danes v atomskih institutih vojaškega značaja in v borbi proti tujim agentom in vohunom.

Osumljencu dajo preko prsi spnevmatični pase, ki je zvezan z napravo za zaznamovanje

Kratke zanimivosti

ZVESTOBA

Neki upokojenec iz Bamberg-a (Nemčija) je prodal nekemu kupcu iz Mergentheim-a svojega dveletnega psička. Čez stiri tedne pa se je psiček ponovno pojavil pri svojem prvem gospodarju. 130 km dolgo pot ga je stala njegova zvestoba.

ČAST KOMUR ČAST

V Barnsdorfu v Nemčiji so preimenovali Hindenburgovo ulico v Ulico babice Zofije Laymayer. Sklep so utemeljili s tem, da je babica več storila za svoje mesto kakor nekdajni predsednik.

RAVNOTEŽJE

V hotelih na otoku Formozu so izobčeni napis: »Ce namejavate napraviti samomor, vas vlijudno prosimo, da storite to izven našega poslopa. Samomori v našem hotelu nam povzročajo neizogibne stroške in motijo mir in duševno ravnotežje tako gostov kot uslužbenega osebja.«

KARIJERA

V Parizu od časa do časa filijajo pijane osebe, katere slučajno naletijo na cesti. Naslednjega dne pa dotičnim predvajajo te filme. Ko so nekoga dne filmali v takšnem stanju neko študentko in ji naslednjega dne predvajali »njen« film, je bila vse iz sebe in se je zakleila, da ne bo zavžila nikdar več niti

kajkaj alkohola. Prosila je, da ji naj izročijo film, kar so tudi storili. Studentka pa je, ne bodo lena, poslala film neki filmski družbi, kjer so se posnetkom najprej temeljito nasmejali, nato pa nadobudno študentko takoj angažirali.

DODATEK

Na začetku Johnstoneve ulice v Milestoneju stoji tabla z napisom: Pozor! Sola! Ne povozite otrok! Nekega dne opoldne, ko je zapustil šolo četrti razred, pa so lahkobrali na tabli dodatek: Počakajte na učitelja!

PREJE ALI POZNEJE

V Newyorku so ustanovili »Klub jedcev«. Člani prejmejo za prispevek 3 dolarjev člansko izkaznico, ki jim nudi možnost jesti na kredit v kateremkoli 285 lokalov v ZDA. Klub jamči, da bodo člani »preje ali pozneje« svoje dolgove že poravnali.

RAJE MRTEV

Svoj lastni mrtvački list je podpisal nadstrelec Anthony Rose iz Kings Linna v Veliki Britaniji, v upanju, da se bo s tem znebi vojaške obveznosti.

Jugoslavija bo izvažala električno energijo

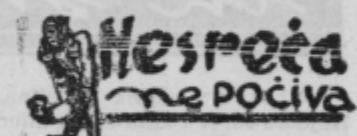
V kratkem bo ustanovljen konzorcij združenja za električno energijo, ki se bo bavil v prvi vrsti s pospeševanjem izvoza električne energije iz Jugoslavije. Po dvodnevnom seštvanku strokovjakov Evropske ekonomske komisije iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Italije in Jugoslavije sredi septembra v Ženevi, je bil dosežen sporazum o ustanovitvi združenja podjetij za električno energijo, ki so zainteresirane pri tem projektu.

Osnovna studija takozvenega »Jugoelekspota« podjetja, ki je bila objavljena v začetku leta 1955 izkazuje, da je mogoče zgraditi v Jugoslaviji štiri električne centrale, ki bi lahko izvažale električno energijo v Italijo iz Zahodne Nemčije. Skupna energija za izvoz bi značala okoli 4300 milijonov kilovatnih ur. Stroški gradnje celotnega načrta pa bi značili okrog 377 milijonov dolarjev. Avstrija je na tem načrtu zainteresirana zaradi izmenjave električne energije z Jugoslavijo in kot prenosnik energij v Zahodno Nemčijo.

IZVORI ENERGIJE, KI BI JIH IKKORISČALI

Osnova za ta projekt je v neusklađu v izkoriscenju vodnih sil v zainteresiranih deželah. Hidroenergetski potencial v Jugoslaviji znača okrog 60 milijard kilovatnih ur letno, od česar pa se sedaj proizvaja le še okrog 3 odst, medtem ko bo Italija čez kalcinski dvanajst let dosegla mejo svojega potenciala, če se bo — kakor je verjetno — potrošnja povečevala vsakih deset let dvakratno. Druga povoljna okolnost je, da Jugoslavija lahko izvaža energijo pozimi, v sezoni, ko je povpraševanje največje.

Nadaljnja prednost za Italijo je v tem, da se lahko del energije prenese s pomočjo podmorskega kabla v Južno Italijo, s čimer bi se zagotovila potrebna energija za industrializacijo v tem predelu države.

hrnilno vrednost kakor krožnik kurje juhe. Gostje so bili navdušeni. Kruh, pečen iz algine moko imo v sebi za 70 odst. več maščobe, kakor navaden.

Alge vzbujajo umetno ob morjih obali in jih požanjejo v zimskem času, po tem jih posušajo in stisnejo in zmeljejo. Tako prizpravljen prah se zlepja ne povrati.

Do danes poznamo 10.000 vrst alg, od teh so jih doslej preizkusili za prehrano samo 26 vrst. Za najboljšo se je pokazala Chlorella; pri njej ni nobenih odpadkov, vse je užitno. Neki ameriški znanstvenik trdi, da bi lahko na površini enega hektarja pridelal blizu 100 ton te rastline. V primeru z drugimi poljščimi produkti, je ta številka naravnost ogromna.

Ker vsebujejo alge mnogo maščobe, bi lahko nadomestovalo tudi premog in nafto. Izračunali so tudi, da bi bilo industrijsko pridobivanje alginega prasika oljna ceneje, kakor sta pa premog in nafta.

Franca Kocuvana iz Vitomarca 63 je neznanec ustrelil v levo roko; Ignaca Germina iz Rjavcev 17 je neznanec ustrelil v levo nogo; Antona Hojnika iz Rotmanca 34 je neznanec ustrelil v levo nogo; Otilija Potočnik iz Obreža 98 je padla z drevesa in si poškodovala levo nogo; Ana Petek iz Preroda si je poškodovala levo nogo; Stanko Voglar iz Ptuja se je udaril po levi nogi; Franc Zupanič iz Stojca 11 je padel s kolesom in si poškodoval desno roko; Marija Fajt iz Brezovca štev. 66 je krava poškodovala levo nogo; Stanko Korpar iz Sel 36 se je pri padcu nataknal na kol; Jože Merc iz Repišča 23 je prišel z desno nogo pod voz; Ana Belšak iz Vičeve 23 je padla na cesti in si poškodovala levo nogo; Franc Filipič z Vinske vrha 23 je padel z drevesa in si poškodoval desno roko; Franc Potočnik iz Sel 38 je padel z drevesa in si poškodoval desno roko; Janez Dominko iz Ločiča 16 si je z žago poškodoval levo roko; Makska Drevenška iz Pleterja 59 je konj udaril s kopitom; Franc Zorc iz Desternika 13 je padel hruske in si poškodoval prsni koš; Rajko Alt iz Pobrežja 32 se je useljal v palec leve roke; Ignac Ciglarčič iz Senčaka je padel z drevesa in si poškodoval desno roko; Jakob Kamenšek iz Čermožiš 35 si je zlomil nogo pri prestavljanju sodov; Ivanka Kolettni z Dravinjskega vrha 22 si je poškodovala nogo; Ana Bratuša iz Frankovcev 1 je padla z drevesa in si poškodovala desno roko.

Franca Kocuvana iz Vitomarca 63 je neznanec ustrelil v levo roko; Ignaca Germina iz Rjavcev 17 je neznanec ustrelil v levo nogo; Antona Hojnika iz Rotmanca 34 je neznanec ustrelil v levo nogo; Otilija Potočnik iz Obreža 98 je padla z drevesa in si poškodovala levo nogo; Ana Petek iz Preroda si je poškodovala levo nogo; Stanko Voglar iz Ptuja se je udaril po levi nogi; Franc Zupanič iz Stojca 11 je padel s kolesom in si poškodoval desno roko; Franc Filipič z Vinske vrha 23 je padel z drevesa in si poškodoval desno roko; Janez Dominko iz Ločiča 16 si je z žago poškodoval levo roko; Makska Drevenška iz Pleterja 59 je konj udaril s kopitom; Franc Zorc iz Desternika 13 je padel hruske in si poškodoval prsni koš; Rajko Alt iz Pobrežja 32 se je useljal v palec leve roke; Ignac Ciglarčič iz Senčaka je padel z drevesa in si poškodoval desno roko.

Tudi sicer je postopek z koncem enostaven: po uporabi operativne spodnje del, zgornjega lahko samo zbrisemo in potem hranimo vse skupaj na suhem prostoru. Sicer pa praksa prinese najboljše izkušnje.

V morju — prehrana bodočnosti

Stevilo prebivalstva na Zemlji narašča mnogo hitreje, kakor pa proizvodnja hrane. Zato iščemo znanstveni vsakovrstnih možnosti, da bi našli nove in boljše vire za prehrano. Kaže, da bodo rešitev prinesi alge. Z njimi poskušajo na vseh koncih

sveta. Alge vsebujejo namreč vse snovi, ki jih potrebujejo človeški in živalski organizem. Alge so povsod, v morju, jezerih, v mlakih in uspevajo tudi na umetni način. Ce bi le eno četrtno zemlje porabil za pridobivanje alg, bi to popolnoma zadostovalo za prehrano vsega človeštva.

V pridobivanju hrane iz alg je vodilna država Japonska. Nič čudnega! Gorata in gusto nasejana dežela ima prenalo rodovitne zemlje, da bi se mogla prehranjevati. Glavni strokovnjak na tem področju je dr. Hiroshi Tamiya. Nekega dne so prišli k njemu na obisk ameriški botaniki. Tamiyeva žena jim je postregla z okusnim čajem in mu dodal zličko alginega prasika. Skodelica tako pripravljena priljubila je nekaj najbolj splošnih

vprašanj. Danes že nimajo dovolj izkušenosti s tako priravo, zato vam bomo povedali nekaj njezinih značilnosti in posebnosti.

Sodobna gospodinjstva vedno bolj uporablja električni lonec — pečico. Prednosti tega lonca so velike, saj ni le ekonomičen in v njem pripravljena jed zelo okusna, ampak kuha in peče brez vsakršne kontrole. Toda gospodinje še nimajo dovolj izkušenosti s tako priravo, zato vam bomo povedali nekaj njezinih značilnosti in posebnosti.

Ce kuhamo prikuho, golaž, juho ali pečemo meso, moramo najprej vse to dati v lonec in še potem s pokrovom vključiti tok. Edinole, če pečemo močnate jedi, moramo električni tok vključiti prej, tako da damo testo v vročo pečico. Tako pečemo lahko prav vse, tudi najfinje pliškote.

Ker prihaja v tak lonec vročina od zgornjih skoz pokrov, se

nam ne more jed nikoli prizgati. Zato lahko pusti gospodinju kuhanje ali pečenje brez skrbni v jih tudi pečenko ni treba poloviti, ker je vedno vlažna od lastne mastne sopare. Zato je tudi pečenka izredno dobrega okusa. Pečemo lahko na ta način vse vrste mesa. Pokrov loneca — pečica ima steklo, skozi katerega lahko vidimo, kdaj je pečenka pečena, ne da bi lonec odpiral.

Tudi sicer je postopek z koncem enostaven: po uporabi operativne spodnje del, zgornjega lahko samo zbrisemo in potem hranimo vse skupaj na suhem prostoru. Sicer pa praksa prinese najboljše izkušnje.

Električni lonec

Električni lonec — pečica ne sme stati nikoli na štedilniku ali na kakem drugem železnom podstavku. S tem kuhanje ali pečenje zavlačujemo, ker ubaja toplota v podstavku. Lonec naj stoji na slabem previdniku toplotne, kakor kar deska, kos azbesta in podobno.

Ce kuhamo prikuho, golaž, juho ali pečemo meso, moramo najprej vse to dati v lonec in še potem s pokrovom vključiti tok. Edinole, če pečemo močnate jedi, moramo električni tok vključiti prej, tako da damo testo v vročo pečico. Tako pečemo lahko prav vse, tudi najfinje pliškote.

Ker prihaja v tak lonec vročina od zgornjih skoz pokrov, se

nam ne more jed nikoli prizgati. Zato lahko pusti gospodinju kuhanje ali pečenje brez skrbni v jih tudi pečenko ni treba poloviti, ker je vedno vlažna od lastne mastne sopare. Zato je tudi pečenka izredno dobrega okusa. Pečemo lahko na ta način vse vrste mesa. Pokrov loneca — pečica ima stek

Ferdušnež in Črnoč

„Drava“ se približuje vrhu tabele

Bratstvo : Drava 1:2 (0:1)

V nedeljo je nogometna ekipa Drava gostovala na vročih tleh Hrastnika in odigrala prvenstveno tekmo z domaćim Bratstvom.

Začetne poteze obeh moštov so bile nervozne, toda kaj kmalu je domače moštvo s predorom in hitro igro nadigralo goste. Odlična obramba Drave pa je bila stalna na svojem mestu in je odklanjala vse nevarnosti. V 15 minutah je prišlo do protstega strela, ki ga je izvedel Sirec. V razdalji okrog 20 m od vrat je z efektivnim strelom dosegel vodstvo Drave. V nadaljevanju so se domaćini zelo trudili, da bi izenačili, predvsem so začeli z ostrim startom, da je prišlo včasih do grobe igre, rezultat pa je še dalje ostal nespremenjen.

V drugem polčasu je bila igra enakovredna. Razlika je bila le, da je napad Drave v drugem delu igral mnogo boljše in je imel precej lepih priložnosti za doseglo golov, toda strelki Kovca, Hercega, Erhatiča ter Sirica so bili zelo slabici ali pa so ostali v rokah dobrega vratarja domaćina. Sele v 21. minutah je po soloakciji Hercega prišlo do gola. Drava je s tem vodila 2:0. Domačini so dali časten gol šele v zadnjih minutah igre. Gol je padel po nesoglasju obrambnih igralcev Drave in rezultat se je končal z 2:1 v korist Drave.

Ekipa Drave je v celoti igrala dobro, predvsem pa je treba po-

hvaliti Pongračića, Biliča in Sirica v napadu. Pri domaćinah se je odlikoval vratar. Tekmo je sodil dobro Hajlinger iz Celja.

Na domaćih tleh so pionirji imeli v gosteh pionirje Branika iz Maribora. Tekma je bila zelo živa in enakovredna ter se je

končala z neodločenim rezultatom 2:2 (1:1).

V nedeljo, dne 28. oktobra, gostuje v Ptiju nogometna ekipa iz Brežice ter se bo posmerila z nogometnim moštвom Drave ob pol 15. uri na stadionu Drave.

Rokometaši „Drave“

prvaki vzhodne rokometne lige

Največji uspeh ptujskih rokometašev

1. Drava 3 3 0 0 42:18 6

V svoji zadnji rokometni tekmi so imeli rokometaši v gosteh izbrano ekipo iz Celja.

Drava : ZSD Celje 17:5 (9:4)

Tekma se je pričela precej nervozno, ker se je vsak igralec zavedal, če zmaga pripade domaćemu moštvu, potem Drava postane prvak vzhodne lige. Vsak igralec se je zavedal, da ne igra za sebe, temveč s skupno igro koristi celotni ekipu.

Tako je v začetku Drava izvede nekaj lepo uspehl akcij in povede po Agejevu. Igra postaja vedno bolj zanimiva, toda strel gestov ostanejo vedno v rokah dobrega vratarja Drave Gorupa. Celjamom je bilo videti, da je moštvo še mlado in da še ni vigrano ter tako ni dorastlo boljšemu domaćemu moštvi. Tekma je bila v veliki premiči domaća ekipe in je tako polčas končal z razliko petih golov.

V drugem delu igra postaja še živahnejša in domaći igralci,

ki so igrali z veliko voljo ter z lepimi streli, še povišajo rezultat in končno zmagojo z visokim rezultatom 17:5. Gole so dali za Dravo: Agejev 9, Vidovič 3, Bedrač 2, Herceg, Pišek v Pernat po enega. Za goste so bili uspešni: Šimovič 2, Levstik 2 in Brijak 1. Pri moštву Drave je treba pojaviti dobrega vratarja Gorjupa. Publike je zadovoljna zapustila stadion. Sodil je pred 200 gledalci Kopač iz Raven dobro. P. A.

1. UGOTAVLJA: da igranje mladina v današnjem času vedno večjo vlogo pri poglavljajujočem moštvo in solidarnosti med narodi in da zahteva uspešna izvedba te naloge aktivno mednarodno sodelovanje na vseh področjih človeške družbe. Do zdaj je jezikovni problem oviral te namere.

2. OPOZARJA: da je ESPERANTO edina pametna in praktična rešitev za odstranitev jezikovnih ovir, kar dokazuje njegova vsestranska uporaba pri najrazličnejših mednarodnih odnosih, med drugim na mednarodnih strokovnih kongresih in mnogih mednarodnih mladinskih sestankih.

3. PRIPOROČA vsem organizacijam mladine po svetu, da se izkaže koristna v službi mednarodnega jezika na VZGOJNEM, ZNANSTVENEM in KULTURNEM polju, kar je privzeta tudi generalna skupščina UNESCO v Montevideu.

PO GER

J. D.

Strelske družine pred občnimi zbori

Sekretariat okrajnega strelskoga odbora je na seji v torki, dne 23. t. m., obravnaval izvedbo občnih zborov strelskega družin in plan dela za leto 1957.

V smislu navodil Strelske zvezde Slovenije morajo izvesti družine občne zbole v času od 1. nov. do 31. dec. 1956. Zato naj odbori takoj sklicejo sejo, se pogovorijo o pripravah in dočišču datum izvedbe, katerega naj takoj sporočo okrajnemu strelskemu odboru, da bo ta lahko pravočasno določil začetnikom, ki bo moral zboru prisostvovati. Z ozirom na organizacijo vodilnih organov v strelskih organizacij ter široko strelsko dejavnost v tekočem letu morajo biti izčrpna poročila pripravljena in podana ločeno po komisijah odnosno referentih, t. j. organizacijsko, tehnično, finančno-materialno in propagandno, kar bo načelnikom

okrajnih komisij tudi omogočilo lažji sestav poročil za občni zbor okrajnega strelskega odbora, ki bo v mesecu januarju ali februarju prihodnjega leta. Poleg 9- do 12-članskega upravnega in nadzornega odbora izvoli družina na vsakih 10 članov po enega delegata za okrajni občni zbor. Da bodo novi odbori, izvoljeni iz najbolj agilnih in pozitivnih strelicev, lahko pravočasno pristopili k izvajjanju predstoječih tekmovanj z zračno puško v zimski sezoni, naj-

Strelske zveze Slovenije ter so-glašnosti okrajnega strelskega odbora, bodo novim odborom nalagal često dovolj dela. V planu sicer ni velikih sprememb od preteklega leta, vendar je potrebno pri izvajjanju tekmovanja v ligi in tekmovanja za zlati puščiči biti tokrat doslednejši, množičnejši in uspešnejši. Problem zračnih pušč, ki je trenutno najbolj pereč, ostane zanesenkrat nerešen, ker je okrajni odbor brez finančnih sredstev in kljub znižanim, vendar še vedno visokim cenam teh ni v stanju nabaviti. Zato naj bo ravnanje z njimi zelo pazljivo, predvsem tam, kjer strelica po 50 članov-strelcev z eno puško, da ne bi nastale okvare vsled velike obremenitve.

Na seji je bil tudi potrenj ob-
stoj sedanjih strelskeh družin,
ki jih je trenutno v našem
okraju 22 s tremi sekuljari.

Sestavljen je bil plan potrebe
orožja in municije za uspešen
razvoj v prihodnjem letu.

OSO

v sredo, 24. oktobra 1956
(za liter, kilogram ali kos)

Cebula 80, česen 100, luščen 40, stročni fižol 40–50, hren 80–100, krompir 12, paprika 40, kolera 30, cvetača 60, petersilij 50, rdeča pesa 20–30, redkev 20, por 40, solata endivija 30–40, špinat 80–100, rdeči zelje 25, zelje v glavah 20, korenček 40, ohrov 20, paradižnik 40, koruza 35, piščica 40, ajdova moka 50, koruzni zdrob 60, ajdova kaša 130, prošena kaša 80, surovo maslo 500, zasečka 350, mleko 30, smetana 140–150, sir 80, kokoši 350–450, piščanci 280–500, kozlički 600–1000, grozdje 90, hruske 40, jabolka 25–35, orehi 150, gobe 200, lisičke 60, sivke 60–80, jajca 16, kostanji 30–40, kostanj (pečen) 60, kisla repa 30, kislo zelje 40, motovilec 10, buče 20, domaći kis 25.

RAZPIS

Upravni odbor Kmetijske za-
druge Rogoznice razpisuje mesto

UPRAVNIKA

Pogoji: 15-letna praksă —
praksă v kmetijstvu.

Plača po tarifnem pravilniku.

Upravni odbor KZ Rogoznica

POSESTVO prodam na Zg. Bre-
gu v Ptiju. Pojasnila daje
Franc Kranjc, Ptuj, Zg. Breg,
Mariborska cesta.

ENOSTANOVANJSKO HISO z
gospodarskim poslopjem in 28
arov zemlje prodam. Vprašajte
te Frčec, Apače 109.

VISOKO ŽELEZNO PEĆ prodam.
Vprašajte Serenc Viktor,
Krčevina 25.

PRODAM točilno mizo in nekaj
starh foteljev. Naslov v upravi.

PRAZNO ALI OPREMLJENO
SOBO v centru ali bližini
mesta Ptuja iščem. Dam 5000
din nagrade. Naslov v upravi.

KOBILARNA TURNIŠČE PRI PTUJU

MESTNI KINO PTUJ predvaja
od 26. do 28. oktobra ameriški
barvni film »Ljubica z divje-
ga zapada«; od 30. okt. do 1.
nov. poljski film »Pokolenje«.

KINO SREDIŠČE predvaja 27.
in 28. okt. argentinski barvni
film »Motne vode tečejo«; 3. in 4.
novembra jugoslovanski film »Zadnji most«.

KINO MURETINCI predvaja
27. in 28. okt. angleški barvni
film »Doktor v hiši«; 3. in 4.
novembra ameriški film »Gre ene
nočne sporeda za naslednji dan«; 28.
november koncert Marjan Lipovšek:
Toccata quasi apertura. Dame Škerl:
Concertino za klavir in godalni orkester.
Slavko Oster: Suite 22.15–23.00 URV
program: Plesna glasba, 23.00–24.00
oddaja za tujino — na valu 327.1 m
(Prenos iz Zagreba).

KINO »VEDROST«, MIKLAVŽ
PRI ORMOŽU predvaja 28.
okt. mehiški film »La reda«;
4. nov. mehiški film »Gre ene
nočne sporeda za naslednji dan«; 29.
november koncert Marjan Lipovšek:
Toccata quasi apertura. Dame Škerl:
Concertino za klavir in godalni orkester.
Slavko Oster: Suite 22.15–23.00 URV
program: Plesna glasba, 23.00–24.00
oddaja za tujino — na valu 327.1 m
(Prenos iz Zagreba).

Lastnike najdenih predmetov
pozivamo, da se zglašijo pri
tukskem uradu zaradi prevze-
ma svoje lastnine.

Iz pisarne oddelka za
splošne in notranje
zadeve ObLO Ptuj

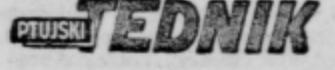
OPOZARJAMO
KMETOVALCE

na predavanja radijske Kmečke
univerze, in sicer dne 27. oktobra 1956, ko bo predaval ob
12.30 Božo Jurak o temi: Mladi
zadrževalniki in kmetijsko gospo-
darske šole, in na predavanje
inž. Valme Pirkovič dne 30. oktobra 1956 o temi: Zene v za-
družništvu. Tudi to predavanje
bo ob 12.30.

FEKALIJE (stranične) brezplačno
odstopim tistem, ki izprazni greznico. Naslov v upravi.

PREKLIC! Preklicujem neresci-
čne bende o Jeri Podgoršek,
Marija Obran.

Dopisujte v

Žerak Florijan

skladisnik

Vestnega uslužbenca bom ohranili v trajnem spominu.

Ptuj, dne 22. oktobra 1956.

Sodelovala bo tudi Zrebcarna Pragersko z jahalnimi
zrebcami in Klub za konjski šport »Drava« iz Ptuja.

Vljudno vabi upravo!

Škopano slamo

plačujemo po 8 dinarjev za kilogram. — Imamo naprodaj VEČJE ŠTEVILLO KOSAR
IZ ZELENE VRBE za krompir po 170 dinarjev.

PLETARNA Z O. J. PIUJ

zahvale

Ob bridki izgubi naše nena-
domestilive dobre manice, tašče,
stare name, sestre in tete

ELIZABETE KNEZ

se zahvaljujemo vsem, ki so
spremili na zadnji poti, zlasti
godbeniku »Svoboda«, pev-
ske zborni zboru, tov. predsedniku
SZDL terena Breg za poslovilni
govor, vsem sosedom in dar-
valcem vencev ter cvetja.

Obenem izrekamo iskreno za-
hvalo vsem tovarisem zdravstvenemu
osebju za pomoč, ki so jo nudili
ob bolezni naši mami.

Ptuj, 23. oktobra 1956.

Sinova Knez Jože in Viktor
z družino in ostalo sorodstvo

Ob izgubi dragega moža, očeta
in starega očeta

TOMAŽIČ FRANCA

sedlarstva in tapet, mojstra
se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki so nam na kakršenkoli način
izrekli sožalje. Iskreno se zahvaljujemo domačemu č. g. župniku
za spremstvo pri pogrebu,
Cvetku za ganljive besede
ob odprtju grobu ter domačemu
v psvskemu zboru za odpete
žalostinke.

Nadalje se zahvaljujemo šte-
vilnim zastopnikom DPD »Svo-
boda« iz Ormoža kakor tudi
delavskemu kolektivu Ormožke
opekarne, ki so se udeležili po-
greba v lepem številu z direktorjem
in predsednikom tov. Sprahom na čelu, in položili na
svežo gomilu naše drage dva
prekrasna vence.

Iskrena hvala tudi vsem šte-